

Йўл ҳаракати иштирокчилари

**унутманг, шошма-шошарлик ёки эътиборсизлик
оғир оқибатларга олиб келиши мумкин**

■ ...Бир танишим йўлларда қоида бузганлик учун жарималар миқдори ошиб кетганидан но- либ қолди. Унинг айтишича, тезликни оширсанг, светафорнинг қизил чирогида ўтсанг, телефонда гаплашсанг ҳам катта миқдорда жарима тўлайсан.

Суҳбат сўнгига у кўчада машина ҳайдаш ҳам қийин бўлиб қолди, — деди.

Бу гапларни бир неча-кун ўйлаб юрдим. Ахир мамлакатимизда кабул қилинётган қонуслар, энг аввало, аҳоли муҳофазасига, йўл-транспорт ходисаларининг олиша қаратилган эмасми? Бунинг асл моҳиятини англаб этиб, қоида бузмасликка ҳаракат килиш ўргига, жарима ошиб кетганидан норози буладиган, йўл-патруль хизмати ходимларини албайдиган, ҳайдовчилар ҳам учраб туради.

— Айримлар учун арзимас бўлиб кўринган қоидабузарликлар мудхиҳи оқибатларга олиб келиши мумкин, — дейди ИИВ ЙХХ Бош бошқармаси катта инспектори, подполковник Мансур Рихсиев. — Масалан, белгиланган тезлик талаблари бузилишини олайлик. Агар ЙХХ Бош бошқармасига келаётган маълумотларга назар ташлайдиган бўлсак, бир кунда ўртача 2000 иши ша қоидабузарликни содир этади. Бу кичик рақам эмас. Қоидабузар ҳайдовчилар йўл-патруль хизмати ходимлари томонидан ўз вақтида тұхтатилмаганды да, қанчадан-қанча йўл-транспорт ходисалари юз бериси, инсонлар

хайдаш ҳам қийин бўлиб қолди. Шунингдек, қоидабузарликлар учун жарима миқдорлари оширилди. Ҳайдовчилук хукувидан маҳрум этиши муддатлари узайтирилди. Айримлари учун эса жавобгарлик янада кучайтирилди. Бу ўзнатижасин берди, албатта. Мисол учун, ўтган йилги қоидабузарликларни мазкур қонун қабул килинишидан олдин, янын — 2010 йил билан тақсожайдиган бўлсак, кариб 30,2 фойизга камайганини кўриш мумкин. Янын, жарималар миқдори ва жавобгарликнинг оширилиши қоидабузарликлар камайшига сабаб бўлмоқда.

— Ўзбекистон Республикасининг Мамлукарий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзgartиш ва кўшишмаларни

Агар ЙХХ Бош бошқармасига келаётган маълумотларга назар ташлайдиган бўлсак, бир кунда ўртача 2000 иши ша қоидабузарликни содир этади.

ИИВ ЙХХ Бош бошқармаси инспектори, капитан Акмал Юнусов. — Ўтган 2014 йил давомида жами 3 миллион 270 минг 814 та қоидабузарлик аниланган. Бу эса 2013 йил билан сошлиширилганда, 2,9 фойизга камидир. Шу билан бирга кўпюл қоидабузарликлар ҳам 3,3 фойизга камайди.

— Хар куни ишга ўз шахсий автомашинада бораман, — дейди самарқандлик Рамзидин Эгамбердиев.

— Ўзгара кишидан олдин машинамнинг техник созлигини, хужжатларни албатта, текшираман. Рулга ўтиришим билан хавфисизлик камарини тақиб оламан. Сўнгига марта қочон жарима тўлаганини эса ҳатто эслай олмайман. Ахир йўл қоидасини

бумасангиз, йўл-патруль хизмати ходимлари ҳам тўхтатавермайди. Қоидан яхши билиб, унга қатъий рион қиласангиз, жарима учун тўланадиган пул ёнингизга колади.

Албатта, бугунги бозор иқтисодиёти шароитида топлидиган пулни ўринни сарфлаш, оила бюджетини мустаҳкамлаш барча учун мухим. Пешона тери билан топилган пулни жаримага тўлашни ҳеч ким истамайди. Бунинг учун йўл қоидаларига қатъий рион қилиш зарур.

— Бизнинг асосий мақсадимиз йўлларда содир бўлаётган турли кўнгилсиз ходисаларнинг олдинни олиш, — сўзининг давом этиради, подполковник Мансур Рихсиев. — Бу йўналишида

Ахмед Юсупов

буғунги кунда Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЙХХ Бош бошқармаси томонидан ҳар йили мунтазам равишда «Диккат, болалар», «Таътил», «Диккат, пиёда», «Яшил чирок», «Харакат хавфисизлиги ойлиги» каби тадбирлар утказиб келинмоқда. Аммо шу ўринда яна бир гап. Юртдошларимиз йўллардаги хавфисизлиги таъминлашни ғафтигина йўл-патруль хизмати инспекторларининг вазифаси, деб қарамасликларини истардим. Чунки сиз кўчага чиқдингизми, ҳаракат иштирокчисига айланасиз. Демак, сиз белгиланган йўл ҳаракат қоидаларига риояни килишни олиш. Унутманг, шошма-шошарлик ёки эътиборсизлик оғир оқибатларга олиб келиши мумкин.

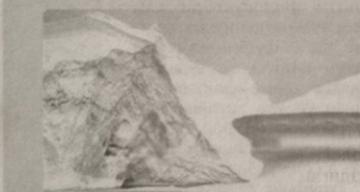
Яна бир жиҳатта эътиборингизни қаротмокимиз. Белгиланган ҳаракатларни тезлиги талабларини бузганлик учун жарималар миқдори — энг кам иш ҳақининг бир бараваридан ўн бараварига эта белгиланган. Аникроқ, килиб айтганда, мазкур йўл қоидасини буздингизми, 118 минг 400 сўмдан 1 миллион 184 минг 85 сўмни тайёрлаб кўйинг. Аммо, қоидага риоя қиласангиз, ана шу пулни ўз ахтиёжингиз учун сарфлашисиз.

...Ўйнимиз атрофидаги машина тузатиш устахонаси ёнида ўша жарималарнинг ошиб кетганидан нолиган танишимни учратиб қолдим. Айтишича, у телефонга жавоб бераман, деб машинасини йўл четидаги устунга уриби. Ҳайрият, оиласи ва яқинлари баҳтига ўзи омон колиди...

Чучук сув
10 фойизга кўпайган

Британия океаншунослик миллий маркази олимлари томонидан 1995 йилдан 2010 йилгача ўтказилган тадиқот натижаларига асосланни, Европа космик агентлиги сайти ха-бар беришича, Шимолий муз океанидаги чучук сув ҳажми кеинига 15 йилда 10 фойизга кўпайган.

Сунъий йўлдош орқали мониторинг маълумотларида қайд этилишича, Канада архипелаги (бир-бигрия яки ороллар гурухи) дан гарбига чўзилган худуд сувликлари сатхи 15 сантиметрга тўтилардан. Бу худудда чучук сув ҳажми 8 минг куб километрга ортган. Бу Шимолий муз океанидаги чучук сув ҳажмининг ўндан бир кисмига тенгдир.

«Nature Geoscience» журналида ўзлон килинган тадиқот натижаларида баён этилишича, мазкур кутб худудида кузатилётган океан суви айланнини таъминлашни Арктика шамоли йўналишичининг ўзариги Бонфорт ҳалқа оқими (Шимолий муз океанидаги айланма оқим) тизимида акс таъсир этиб, чучук сувларни Атлантика океанига йўналтириб юбориши мумкин. Бу эса икким музовозатини ушлаб турвич Гольфстрим оқимига ҳам таъсир этиши ва охир оқибат Европа иклимининг совиб кетишини юзага келтириши эҳтимолдан холи эмас.

**400 евро ўрнига
85 минг евро**

Германиянинг «Welt» газетаси хабар беришича, бундан бир неча йил аввал Саар федерал ери солик хизмати солик тўловчиликнинг ортиқува тўлаган 400 евросини қайтам сифатида унинг хисоб ракамига қайтармиси керак эди. Аммо солик хизмати адашиб, 400 евро ўрнига 85 минг евро миқдоридаги маблабни унинг хисобига ўтказилб юборади. Солик тўловчи шахс эса бу ҳадда солик идорасига хабар бермайди, аксияни мурожаат қилинсанга маблабни ишлатиб юраверади.

Солик идораси ўз хатосини 8 йилдан кейинни кайта хисобни жаҳаиди билиб қолди ва солик тўловчидан ортиқи қайтамини ҳамда унинг 8 йиллик фоизини кайти олиш учун уни судга беради. Суд эса солик идорасига бундай вазиятларда фоқат 5 йил ичидаги мурожаат қилинсанга маблаб қайтарилиши ҳакида тузунча беради.

Шундай килиб, 85 минг евро солик тўловчи ихтиёрида колдирилди.

**Ихтисослашмаган
клиникаларда
яширинча жароҳлик...**

Жаҳон соғлиқни саклашни ташкилотининг ихтисослашмаган клиникаларда ноконуний abortларни амалга ошириши юзасидан ўтказган кузатув таҳлилни натижаларидан ўтилди.

Кузатувлардан маълум бўлишича, ноконуний abortлар сони ҳануз камаймайди. Масалан, 1995 йили бу кўрсаткич 44 фойизни ташкил этиган бўлса, 2008 йилга келиб бу 49 фойизни етган.

Дунё бўйича умумий abortлар сони 2008 йили 2003 йилдагига қарашада 2 миллион 200 мингтага кўпайган. Бу кўпайиш асосан ривожланаштган давлатлар зиминосига тўғри келади. Биргина Африканинг ўзида хомилини олдириш 97 фойизга якин колган.

Шуниси ачинарлики, ушбу криминал abortлар оналар олдириш ўтимизига энг кўп сабаб бўлмоқда. Нью-Йоркдаги «Gynuity» ташкилоти вакилининг айтишича, 2008 йили дунё бўйича оналар ўтимининг ҳар 7-8 тадан бирга айнан хомилини ихтисослашмаган жойларда ноконуний, аникроқ, яширин тарзда олдириш оқибатда юз берган.

Дарвоҷе, ривожланган мамлакатларда охоли олдириш тенденцияси аксина 8 оғиздан олдириш тенг бўлганинг 2008 йили у 26 фойизга тушган.

■ ДИҚКАТ, ТАНЛОВ!

■ Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот вобиталари ва ахборот агентликларини кўллаб-куватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридан маддий нотижалар ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаб-куватлаш жамоат фонди ҳамда Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги билан ҳамкорликда республикадаги босма ва интернет нашрлар, ахборот агентликлари журналистлари ва фотожурналистлари учун «Жамият ва мен» танловини ўйлон қиласди.

«Жамият ва мен»

Танловга жамият учун мухим ахамиятга эга, мамлакатимиздаги ижтимоий-сийёсий, социал-иқтиёсий, маърифий-маддий, ҳуқуқи соҳалардаги ислоҳотларнинг бориши, жамиятнинг фаол аъзолар ташкилларини бирлашириш, ННТ, фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари, ОАВ ва давлат ҳокимияти ва бошқарувчи органлар билан ўзаро ижтимоий шерликлар ҳамда жамоатчилик назоратини кучайтиришга қаратилган ижодий ишлар кўйидаги йўналишлар бўйича қўлиниди.

Танловга материаллар 2015 йилнинг 4 февралига қадар қабул килинади. Танловга ўтказиш тартиби

такдим этиланган ижодий ишларни ўтказиш тартиби, жамоат ташкилотлар, жамғармалар, манбаатдор идора ва мусассасалар вакилларидан иборат нуфузли ҳайъат томонидан кўриб чиқилиди ва баҳоланди.

Танловга топширилган ижодий ишлар тақриз килинмайди ва кайтишларидан мурод.

Танлов галибларига мукофотлар:

— Энг яхши ёртилган «илмий-техника мавзулар»;

— Энг яхши ёртилган «тарих ва маддий мавзулар»;

— Энг яхши ёртилган «спорт мавзулар»;

— Энг яхши ёртилган «ижтимоий шерлиklar мавзулар»;

— Энг яхши ёртилган «жамоатчилик назорати мавзулар»;

— «Янги авлод» мавзусидаги энг яхши материал;

Танлов шартлари:

Таддим этиланган ижодий ишлар сонида интернет нашрларда 2014 йилнинг 1 январидан 2015 йилнинг 1 январига қадар.

Ижодий ишларга муталиф тўғрисида (фамилияси, исми,

■ РЕКЛАМА ЎРНИДА

**«Микрокредитбанк»
сармоялари кўмагида
янги иш ўринлари яратилмоқда**

■ «Ижтимоий фикр» жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази томонидан «Оилавий бизнесни ривожлантириш ва тадбиркорларни кўллаб-куватлашда банк тизими»нинг ўрни ҳамда ҳудудларда аҳоли ва ишбилиармонлик мухити вакилларининг банк тизимига бўлган ишончи ҳақида жамоатчилик фикри» мавзуида ўтказилган таддиқотда «Микрокредитбанк» АТБ фаолиятига юқори баҳо берилди.

Дарҳакиёт, айрим мисолларга эътибор каратайлик. Банк томонидан Президентимизнинг «Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини кўллаб-куватлаш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ўзироини таъминлаш максадидаги 2014 йил давомида аёллар тадбиркорлигини кўллаб-куватлаш максадидаги хотин-қизлар

